

ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรพยุหะคีรี จำกัด จังหวัดนครสวรรค์

Factors Affecting Debt Repayment Ability of Borrower Members of Phayuha Khiri

Agricultural Cooperative Limited Nakhon Sawan Province.

อัจฉราพร เรืองสกุล¹, อนุชา ภูริพันธุ์ปัญญา² และสุจิตรา รอดสมบุญ³

Ajcharaporn Raungsakul¹, Anucha Puripunpanyoo² and Sujitra Rodsomboon³

¹นักศึกษา หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (สหกรณ์) สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

^{2,3}อาจารย์ สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

¹Master Student of Business Administration (Co-operatives) Sukhothai Thammathirat Open University

^{2,3}Lecturer of Business Administration (Co-operatives) Sukhothai Thammathirat Open University

Corresponding Author Email: may_econ74@hotmail.com

Received: 15 October 2022

Revised: 13 November 2022

Accepted: 16 November 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรพยุหะคีรี จำกัด 2. เพื่อศึกษาระดับความสำคัญของปัจจัยด้านสหกรณ์ และความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ 3. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ และปัจจัยด้านสหกรณ์ที่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ 4. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรพยุหะคีรี จำกัด และ 5. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรพยุหะคีรี จำกัด เป็นการวิจัยแบบเชิงปริมาณ มีเครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม โดยมีกลุ่มตัวอย่าง คือ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรพยุหะคีรี จำกัด ที่มีหนี้เงินกู้กับสหกรณ์ในปีบัญชี 2564 จำนวน 305 คน ที่มาจากการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรทาร์โรว์ ยามาเน่ (1973) ที่ระดับความคลาดเคลื่อน 0.05 ที่มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ แล้วนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบไคสแควร์ และการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า 1) สมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงอายุไม่เกิน 40 ปี การศึกษาอยู่ในระดับต่ำกว่าชั้นมัธยมศึกษา สถานภาพสมรส และมีสมาชิกในครัวเรือนไม่เกิน 3 คน 2) ระดับความสำคัญของปัจจัยด้านสหกรณ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.57$) และความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.82$) 3) ปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ระดับการศึกษามีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และปัจจัยด้านสหกรณ์ที่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ พบว่า ปัจจัยด้านสหกรณ์ที่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 4) ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิก คือ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และปัจจัยด้านสหกรณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 5) ข้อเสนอแนะ คือ สหกรณ์ควรลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้และเพิ่มวงเงินกู้แก่สมาชิก การเพิ่มช่องทางการตลาด ปรับลดจำนวนเงินผ่อนชำระต่องวด สหกรณ์ควรมีมาตรการหรือโครงการช่วยเหลือสมาชิกเมื่อสมาชิกประสบปัญหาภัยธรรมชาติ โรคระบาดไวรัสโคโรนา-19 และสถานการณ์ไม่คาดคิดอื่น ๆ สหกรณ์ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้สินเชื่อและการชำระหนี้แก่สมาชิกอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ: ความสามารถในการชำระหนี้, สมาชิกสหกรณ์, สหกรณ์การเกษตร

Abstract

This research consists purposes were 1. to study the personal factors of members of Phayuha Khiri Agricultural Cooperative Limited. 2. to study the importance of cooperative factors. and ability to repay loan debt 3. to study personal factors economic factor and cooperative factors affecting the ability to repay loan debt 4. to study factors affecting the ability to repay loans of members of Phayuhakhiri Agricultural Cooperative Limited and 5. to study suggestions for loan repayment of members of Phayuhakhiri Agricultural Cooperative Limited. This research is a quantitative research The research tools are questionnaires. The sample group is 305 members of Phayuha Khiri Agricultural Cooperative Limited with loan debt to the cooperative in fiscal year 2021. The sample size was calculated using the Taro Yamane (1973) formula at an error of 0.05 based on random sampling and data collected from the questionnaire were analyzed using descriptive statistics consisting of frequency, percentage, mean, standard deviation Chi-square test and stepwise multiple regression analysis. The results of the research found out that 1) most of the cooperative members was female with the age not more than 40 years old, completed education lower than secondary school education, married, and had members in the household no more than 3 people. 2) The level of importance of cooperative factors Overall, it was at a high level ($\bar{x} = 3.57$) and the ability to repay the loan. Overall, it was at a high level ($\bar{x} = 3.82$) 3) Personal factors: It was found that education level affected ability to repay loan. statistically significant at the level of 0.05 and the cooperative factor affecting the ability to repay the loan found that the cooperative factor affecting the ability to repay the loan was statistically significant at the level 0.01 4) Factors affecting members' ability to repay loan debt are economic factors. with statistical significance at the 0.01 level and the cooperative factor Statistically significant at the 0.01 level and 5) Suggestions were that the cooperative should reduce loan interest rate and increase the loan amount for members, increase marketing channels, reduce the amount of repayment per installment. The cooperative should have the measure or member assistant project when they encounter natural disaster, Corona virus-19 pandemic, and other unexpected situations. They should also organize the training on credit and debt repayment for members continuously.

Keywords: Debt Repayment Ability, Cooperative Members, Agricultural Cooperative

บทนำ

เกษตรกร อาชีพที่อยู่คู่กับคนไทยมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เป็นอาชีพที่นับได้ว่ามีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยเป็นอย่างมาก ประเทศไทยมีจำนวนประชากรส่วนใหญ่อยู่ในภาคเกษตร ซึ่งถือได้ว่าเป็นแหล่งรองรับแรงงานขนาดใหญ่ที่สุดของประเทศ สร้างรายได้ต่อระบบเศรษฐกิจเป็นจำนวนมาก แต่เมื่อพิจารณาผลตอบแทนด้านรายได้ของภาคเกษตรพบว่า ภาคเกษตรที่ใช้แรงงานคนส่วนใหญ่ของประเทศกลับไม่สามารถสร้างรายได้มากเท่าที่ควร เกษตรกรเป็นกลุ่มที่มีรายได้เฉลี่ยต่ำกว่าอาชีพอื่น ขาดความมั่นคงทางรายได้ มีความผันผวนตามฤดูกาลผลิต (นายบุญทวี ดวงนิราช, 2565) ประสบปัญหาภาระหนี้สินสูง ซึ่งมีสาเหตุมาจากทำการเกษตรแล้วขาดทุน ต้องกู้ยืมเงินมาลงทุนทำการเกษตรในฤดูกาลถัดไป จึงมีความจำเป็นต้องพึ่งพิงแหล่งเงินทุนทั้งในระบบและนอกระบบ โดยที่แหล่งเงินทุนในระบบ ได้แก่ ธนาคารพาณิชย์ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร บริษัทเงินทุน บริษัทหลักทรัพย์ บริษัทเครดิต บริษัทประกันภัย บริษัทประกันชีวิต บริษัทประกันวินาศภัย

สถานธนาบาล สหกรณ์ กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร ส่วนแหล่งเงินทุนนอกระบบ ได้แก่ ญาติ พี่น้อง เพื่อน พ่อค้า เจ้าของที่ดิน นายทุนเงินกู้ในท้องถิ่น ผู้รับซื้อพืชผล ร้านค้าในท้องถิ่น (ชัยนิพนธ์ บุตตา, 2550)

สหกรณ์การเกษตรจัดตั้งขึ้นในหมู่ผู้มีอาชีพทางการเกษตร รวมกันจัดตั้งขึ้น และจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลต่อยกทะเบียนสหกรณ์ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สมาชิกดำเนินกิจการร่วมกันและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ภายใต้หลักการ อุดมการณ์ และวิธีการสหกรณ์ เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของสมาชิก ยกฐานะฐานะความเป็นอยู่ของสมาชิกให้ดีขึ้น ทำให้สมาชิกมีเงินทุน มีปัจจัยการผลิตเพิ่มขึ้น ลดต้นทุนการผลิต มีที่ดินทำกิน ได้รับความรู้เกี่ยวกับการเกษตร ตั้งแต่การใช้พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ การใช้ปุ๋ย การใช้ยาปราบศัตรูพืช การเก็บรักษาผลผลิตอย่างมีคุณภาพ การใช้เทคโนโลยีทางการเกษตร

สหกรณ์การเกษตรพยุหะคีรี จำกัด จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2514 ได้ดำเนินการให้บริการด้านสินเชื่อแก่เกษตรกรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ มาจนถึงปัจจุบัน การดำเนินงานด้านสินเชื่อในช่วงระยะเวลา 3 ปีที่ผ่านมา ตั้งแต่ปีบัญชี 2562 – 2564 สหกรณ์มีจำนวนสมาชิกที่เป็นหนี้เมื่อเทียบกับจำนวนสมาชิกทั้งหมดเฉลี่ยร้อยละ 69.58 จะเห็นได้ว่าจำนวนสมาชิกของสหกรณ์ที่เป็นหนี้มีจำนวนมากกว่าครึ่งหนึ่งของสมาชิกทั้งหมด และในช่วงระยะเวลาเดียวกัน สมาชิกของสหกรณ์สามารถชำระคืนเงินกู้ได้ร้อยละ 49.13, 20.89 และ 52.10 ของหนี้ที่กำหนดชำระ ซึ่งในปีบัญชี 2564 สหกรณ์ได้ให้ความช่วยเหลือด้านหนี้สินแก่สมาชิก ด้วยการปรับปรุงโครงสร้างหนี้และขยายระยะเวลาชำระหนี้ให้แก่สมาชิก (รายงานประจำปี 2564 สหกรณ์การเกษตรพยุหะคีรี จำกัด, 2564) จึงทำให้สมาชิกสามารถชำระคืนเงินกู้ได้เพิ่มขึ้นจากปีก่อน จากสถานการณ์ดังกล่าว จะได้เห็นได้ว่า สหกรณ์ประสบปัญหาในการดำเนินงานด้านธุรกิจสินเชื่อ เนื่องจากสมาชิกที่เป็นหนี้ไม่สามารถชำระคืนเงินกู้ได้ตรงตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในสัญญาเงินกู้ ซึ่งถือได้ว่าเป็นปัญหาสำคัญและอาจส่งผลให้สหกรณ์เกิดปัญหาขาดสภาพคล่องทางการเงิน เพราะการค้างชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกจะก่อให้เกิดปัญหานี้ค้างชำระ สหกรณ์จะต้องมีค่าใช้จ่ายในการติดตามทวงถามหนี้ที่ค้างชำระ ทำให้มีต้นทุนการดำเนินงานที่เพิ่มขึ้น มีค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี ในกรณีที่จะต้องมีการฟ้องร้องดำเนินคดีกับสมาชิกที่ผิดนัดชำระหนี้ตามสัญญาเงินกู้ ปัญหาดังกล่าวหากปล่อยไว้นานไม่ได้รับการแก้ไข จะทำให้สหกรณ์ขาดเงินทุนหมุนเวียนที่จะใช้ในการดำเนินงาน ไม่สามารถชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้เมื่อถึงกำหนดชำระ จำเป็นจะต้องพึ่งพิงเงินทุนภายในสหกรณ์จากทุนเรือนหุ้นและเงินรับฝาก และทุนภายนอกสหกรณ์ ด้วยการกู้ยืมเงิน เพื่อนำมาใช้ในการดำเนินงาน ถือเป็นการเพิ่มภาระหนี้สินและเพิ่มต้นทุนทางการเงินให้แก่สหกรณ์

ดังนั้น จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาในเรื่องความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรพยุหะคีรี จำกัด เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ ซึ่งผลที่ได้จากการศึกษาสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา ซึ่งจะนำมาสู่การบริหารงานด้านสินเชื่อที่มีประสิทธิภาพมากขึ้นของสหกรณ์การเกษตรพยุหะคีรี จำกัด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรพยุหะคีรี จำกัด
2. เพื่อศึกษาระดับความสำคัญของปัจจัยด้านสหกรณ์ และความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้
3. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ และปัจจัยด้านสหกรณ์ที่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้
4. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรพยุหะคีรี จำกัด
5. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรพยุหะคีรี จำกัด

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ประกอบด้วย

1.1 ประชากร ได้แก่ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรพยุหะคีรี จำกัด ที่มีหนี้เงินกู้กับสหกรณ์ในปีบัญชี 2564 จำนวน 1,118 คน (รายงานประจำปี 2564 สหกรณ์การเกษตรพยุหะคีรี จำกัด, 2564)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรพยุหะคีรี จำกัด ที่มีหนี้เงินกู้กับสหกรณ์ในปีบัญชี 2564 จำนวน 305 คน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสำรวจได้มาโดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้สูตรของทาร์โรว์ ยามานะ (Taro Yamane, 1973) ที่ระดับความเชื่อมั่นทางสถิติ 95% หรือค่าความคลาดเคลื่อนที่ 0.05

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรพยุหะคีรี จำกัด ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล ตอนที่ 2 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ มีลักษณะเป็นแบบสำรวจ ตอนที่ 3 ปัจจัยด้านสหกรณ์ที่ส่งผลต่อความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ ตอนที่ 4 ความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะในการชำระหนี้เงินกู้ มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open Ended) ตลอดจน ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ 1) นำแบบสอบถามพบที่ปรึกษาและดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ 2) นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหาโดยหาค่าความสอดคล้องของวัตถุประสงคกับข้อคำถาม (Index of Item-Objective Congruence: IOC) พบว่ามีค่า IOC ระหว่าง 0.67 - 1.00 และ 3) ทดลองใช้เครื่องมือกับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มประชากรตัวอย่างที่ทำการวิจัย จำนวน 30 ราย นำมาหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient of Alpha) ซึ่งผลการประเมินค่าความเชื่อมั่นมีค่าความเชื่อมั่น 0.98

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลจาก 1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) คือ เป็นข้อมูลที่ได้จากการเก็บแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง และ 2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลเอกสารต่าง ๆ (Document Research) อาทิ รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ การศึกษาค้นคว้าแบบอิสระ การค้นคว้าทางอินเทอร์เน็ต การรวบรวมข้อมูลจากระบบสารสนเทศของกรมส่งเสริมสหกรณ์ รวมถึงรายงานกิจการประจำปีของสหกรณ์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการแจกแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมทางสถิติทางการวิจัยเพื่อหาค่าความแปรปรวน และหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Arithmetic mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และ 2) โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเชิงอนุมาน ประกอบด้วย การทดสอบไคสแควร์ (Chi - Square) และการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรพยุหะคีรี จำกัด ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. การศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรพหุหะศิริ จำกัด

ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกสหกรณ์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 159 คน คิดเป็นร้อยละ 52.1 อายุไม่เกิน 40 ปี จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 40.3 การศึกษาอยู่ในระดับต่ำกว่าชั้นมัธยมศึกษา จำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 54.4 สถานภาพสมรส จำนวน 155 คน คิดเป็นร้อยละ 50.8 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนไม่เกิน 3 คน จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 48.5 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ในช่วง 10,001 – 20,000 บาท จำนวน 161 คน คิดเป็นร้อยละ 52.8 มีรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือนอยู่ในช่วง 10,001 – 20,000 บาท จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 48.5 ถือครองที่ดินเป็นของตนเอง จำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 44.6 มีขนาดพื้นที่ทำการเกษตรอยู่ในช่วง 21 – 30 ไร่ต่อครัวเรือน จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 32.1 และมีระยะเวลาการเป็นสมาชิกของสหกรณ์อยู่ในช่วง 6 – 10 ปี จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 40.7

2. ระดับความสำคัญของปัจจัยด้านสหกรณ์ และความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้

ผลการวิจัยพบ ประกอบด้วย

2.1 ระดับความสำคัญของปัจจัยด้านสหกรณ์ พบว่า สมาชิกสหกรณ์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญต่อยปัจจัยด้านสหกรณ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.57$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการให้ความมั่นใจแก่สมาชิก ($\bar{x} = 3.66$) รองลงมา คือ ด้านคุณภาพการให้บริการ ($\bar{x} = 3.61$) ด้านภาพลักษณ์ของสหกรณ์ ($\bar{x} = 3.55$) ด้านการบริหารงานของสหกรณ์ ($\bar{x} = 3.53$) และด้านความน่าเชื่อถือของสหกรณ์ ($\bar{x} = 3.53$)

2.2 ระดับความสำคัญของความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ พบว่า สมาชิกสหกรณ์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.82$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านปัจจัยภายนอกอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.91$) และด้านปัจจัยภายในอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรองลงมา ($\bar{x} = 3.73$)

3. การศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ และปัจจัยด้านสหกรณ์ที่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้

ผลการวิจัยพบ ประกอบด้วย

3.1 ปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยด้านเศรษฐกิจที่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ พบว่า อายุ สถานภาพสมรส รายได้เฉลี่ยต่อเดือน รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน การถือครองที่ดิน ขนาดพื้นที่ทำการเกษตร และระยะเวลาการเป็นสมาชิก มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ระดับการศึกษา มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เพศ และจำนวนสมาชิกในครัวเรือนไม่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 ปัจจัยด้านสหกรณ์ที่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ พบว่า ปัจจัยด้านสหกรณ์ที่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้โดยเรียงลำดับความสำคัญ คือ ด้านการให้ความมั่นใจแก่สมาชิก (X_3) ด้านคุณภาพการให้บริการ (X_5) ด้านการบริหารงานของสหกรณ์ (X_4) และด้านความน่าเชื่อถือของสหกรณ์ (X_2) ทุกด้านมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.819 ($R = 0.819$) และปัจจัยด้านสหกรณ์ ทั้ง 4 ด้าน สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนหรือทำนายความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ได้ร้อยละ 67.00 ($R^2 = 0.670$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สามารถเขียนเป็นรูปสมการวิเคราะห์การถดถอย สำหรับทำนายความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ ได้ ดังนี้

สมการคะแนนดิบ $\hat{Y} = 0.401 + 0.335 (X_5) + 0.270 (X_3) + 0.208 (X_4) + 0.137 (X_2)$ สมการคะแนนมาตรฐาน $\hat{Z}_y = 0.324 (Z_{x_5}) + 0.301 (Z_{x_3}) + 0.164 (Z_{x_4}) + 0.150 (Z_{x_2})$ สำหรับด้านภาพลักษณ์ของสหกรณ์ (X_1) ไม่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ เพราะไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรพยุหะคีรี จำกัด
พบว่า ประกอบด้วย

4.1 ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ พบว่า อายุ และสถานภาพสมรสมีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ระดับการศึกษาที่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เพศ และจำนวนสมาชิกในครัวเรือนไม่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4.2 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจที่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ พบว่า รายได้เฉลี่ยต่อเดือน รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน การถือครองที่ดิน ขนาดพื้นที่ทำการเกษตร และระยะเวลาการเป็นสมาชิกมีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

4.3 ปัจจัยด้านสหกรณ์ที่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ พบว่า ปัจจัยด้านสหกรณ์ ได้แก่ ด้านการให้ความมั่นใจแก่สมาชิก ด้านคุณภาพการให้บริการ ด้านการบริหารงานของสหกรณ์ และด้านความน่าเชื่อถือของสหกรณ์มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยที่ด้านการให้ความมั่นใจแก่สมาชิกมีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้มากที่สุด ซึ่งปัจจัยด้านสหกรณ์ ทั้ง 4 ด้าน สามารถพยากรณ์ความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรพยุหะคีรี จำกัด ได้ร้อยละ 67.00

5. การศึกษาข้อเสนอแนะในการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรพยุหะคีรี จำกัด

ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกที่เป็นกลุ่มตัวอย่างให้ข้อเสนอแนะหรือความประสงค์อันอาจมีผลทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถชำระหนี้เงินกู้ได้ครบตามจำนวนเงินและตามกำหนดระยะเวลาที่ระบุไว้ในสัญญากู้ยืมเงิน ดังนี้

5.1 สมาชิกที่เป็นกลุ่มตัวอย่างต้องการให้สหกรณ์ปรับลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้

5.2 สมาชิกที่เป็นกลุ่มตัวอย่างต้องการให้สหกรณ์เพิ่มวงเงินกู้

5.3 สมาชิกที่เป็นกลุ่มตัวอย่างต้องการให้สหกรณ์เพิ่มช่องทางการตลาด

5.4 สมาชิกที่เป็นกลุ่มตัวอย่างต้องการให้สหกรณ์ปรับลดจำนวนเงินผ่อนชำระต่องวด

5.5 สมาชิกที่เป็นกลุ่มตัวอย่างต้องการให้สหกรณ์กำหนดมาตรการหรือโครงการช่วยเหลือเมื่อสมาชิกประสบปัญหาเกี่ยวกับภัยธรรมชาติ หรือสถานการณ์โรคระบาดติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือสถานการณ์ไม่คาดคิดอื่น ๆ เช่น การให้เงินช่วยเหลือ เงินเยียวยา การพักชำระหนี้ เป็นต้น

5.6 สมาชิกที่เป็นกลุ่มตัวอย่างต้องการให้สหกรณ์จัดอบรมให้ความรู้แก่สมาชิกอย่างต่อเนื่อง เช่น ความรู้สินเชื่อ การชำระหนี้ การนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการผลิต การลดต้นทุนการผลิต การแปรรูปผลิตผล เป็นต้น

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรพยุหะคีรี จำกัด ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ได้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรพยุหะคีรี จำกัด พบว่า สมาชิกสหกรณ์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 159 คน คิดเป็นร้อยละ 52.1 อายุไม่เกิน 40 ปี จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 40.3 การศึกษาอยู่ในระดับต่ำกว่าชั้นมัธยมศึกษา จำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 54.4 สถานภาพสมรส จำนวน 155 คน คิดเป็นร้อยละ 50.8 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนไม่เกิน 3 คน จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 48.5 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ในช่วง 10,001 – 20,000 บาท จำนวน 161 คน คิดเป็นร้อยละ 52.8 มีรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือนอยู่ในช่วง 10,001 – 20,000 บาท จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ

48.5 ถือครองที่ดินเป็นของตนเอง จำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 44.6 มีขนาดพื้นที่ทำการเกษตรอยู่ในช่วง 21 – 30 ไร่ต่อครัวเรือน จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 32.1 และมีระยะเวลาการเป็นสมาชิกของสหกรณ์อยู่ในช่วง 6 – 10 ปี จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 40.7

2. เพื่อศึกษาระดับความสำคัญของปัจจัยด้านสหกรณ์ และความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้

ผลการวิจัยพบ ประกอบด้วย 2.1) ระดับความสำคัญของปัจจัยด้านสหกรณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า สมาชิกสหกรณ์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญต่อปัจจัยด้านสหกรณ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.57$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการให้ความมั่นใจแก่สมาชิก ($\bar{x} = 3.66$) รองลงมา คือ ด้านคุณภาพการให้บริการ ($\bar{x} = 3.61$) ด้านภาพลักษณ์ของสหกรณ์ ($\bar{x} = 3.55$) ด้านการบริหารงานของสหกรณ์ ($\bar{x} = 3.53$) และด้านความน่าเชื่อถือของสหกรณ์ ($\bar{x} = 3.53$) และ 2.2) ระดับความสำคัญของความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า สมาชิกสหกรณ์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.82$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านปัจจัยภายนอกอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 3.91$) และด้านปัจจัยภายในอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรองลงมา ($\bar{x} = 3.73$) ตามลำดับ

3. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ และปัจจัยด้านสหกรณ์ที่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้

ผลการวิจัยพบ ประกอบด้วย 3.1) ปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยด้านเศรษฐกิจที่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ พบว่า อายุ สถานภาพสมรส รายได้เฉลี่ยต่อเดือน รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน การถือครองที่ดิน ขนาดพื้นที่ทำการเกษตร และระยะเวลาการเป็นสมาชิกมีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ระดับการศึกษาไม่มีความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เพศ และจำนวนสมาชิกในครัวเรือนไม่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และ 3.2) ปัจจัยด้านสหกรณ์ที่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ พบว่า ปัจจัยด้านสหกรณ์ที่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้โดยเรียงลำดับความสำคัญ คือ ด้านการให้ความมั่นใจแก่สมาชิก (X_3) ด้านคุณภาพการให้บริการ (X_5) ด้านการบริหารงานของสหกรณ์ (X_4) และด้านความน่าเชื่อถือของสหกรณ์ (X_2) ทุกด้านมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.819 ($R = 0.819$) และปัจจัยด้านสหกรณ์ ทั้ง 4 ด้าน สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนหรือทำนายความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ได้ร้อยละ 67.00 ($R^2 = 0.670$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สามารถเขียนเป็นรูปสมการวิเคราะห์การถดถอย สำหรับทำนายความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ ได้ คือ สมการคะแนนดิบ $\hat{Y} = 0.401 + 0.335 (X_5) + 0.270 (X_3) + 0.208 (X_4) + 0.137 (X_2)$ สมการคะแนนมาตรฐาน $\hat{Z}_y = 0.324 (Z_{x5}) + 0.301 (Z_{x3}) + 0.164 (Z_{x4}) + 0.150 (Z_{x2})$ สำหรับด้านภาพลักษณ์ของสหกรณ์ (X_1) ไม่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ เพราะไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรพยุหะคีรี จำกัด

พบว่า ประกอบด้วย 4.1) ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ พบว่า อายุ และสถานภาพสมรสมีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ระดับการศึกษามีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เพศ และจำนวนสมาชิกในครัวเรือนไม่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 4.2) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจที่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ พบว่า รายได้เฉลี่ยต่อเดือน รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน การถือครองที่ดิน ขนาดพื้นที่ทำการเกษตร และระยะเวลาการเป็นสมาชิกมีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 4.3) ปัจจัยด้านสหกรณ์ที่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ พบว่า ปัจจัยด้านสหกรณ์ ได้แก่ ด้านการให้ความมั่นใจแก่สมาชิก ด้านคุณภาพการให้บริการ ด้านการบริหารงานของสหกรณ์ และด้าน

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ระดับการศึกษา ระยะเวลาการเป็นลูกค้า และจำนวนพื้นที่ถือครองของครัวเรือนไม่มีผลต่อการชำระหนี้ของเกษตรกรลูกค้า

3. ผลวิเคราะห์ปัจจัยด้านสหกรณ์ที่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ พบว่า ด้านความน่าเชื่อถือของสหกรณ์ ด้านคุณภาพการให้บริการ ด้านการบริหารงานของสหกรณ์ และด้านการให้ความมั่นใจแก่สมาชิกมีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ ส่วนด้านภาพลักษณ์ของสหกรณ์ไม่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ สอดคล้องกับพัชรินทร์ มาบุญ (2559) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรภูเวียง จำกัด จังหวัดขอนแก่น พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้ ได้แก่ ความพึงพอใจด้านพนักงานพัฒนาธุรกิจของสหกรณ์ และความพึงพอใจด้านกระบวนการการให้บริการสินเชื่อ แต่ไม่สอดคล้องกับวีรพัฒน์ สิงห์โรจน์ (2560) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการชำระหนี้ของเกษตรกรลูกค้านาคาร์เพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรที่เข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้ ในจังหวัดสงขลา พบว่า ทศนคติต่อภาพลักษณ์ธนาคารมีผลเชิงบวกต่อการชำระหนี้ของเกษตรกรเพียงตัวแปรเดียว

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ด้านภาพลักษณ์ของสหกรณ์ คณะกรรมการดำเนินการควรกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และค่านิยมขององค์กรที่มีความชัดเจน สร้างการรับรู้และความเข้าใจอย่างถ่องแท้ มุ่งเน้นการสร้างสามัคคี การสร้างประโยชน์ต่อชุมชนและสังคมอย่างสม่ำเสมอ

1.2 ด้านความน่าเชื่อถือของสหกรณ์ คณะกรรมการดำเนินการควรจัดอบรมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่สหกรณ์เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบ จรรยาบรรณ จริยธรรมในการปฏิบัติงาน การให้บริการแก่สมาชิก

1.3 ด้านคุณภาพการให้บริการ คณะกรรมการดำเนินการควรพัฒนาคุณภาพการให้บริการแก่สมาชิก อำนวยความสะดวก ด้านการบริการและสถานที่ ความปลอดภัย การประชาสัมพันธ์ ช่องทางการติดต่อสื่อสาร ปลุกฝังการให้บริการที่ดีแก่เจ้าหน้าที่สหกรณ์ รวมถึงการใช้ระบบงานของสหกรณ์ที่มีมาตรฐาน

1.4 ด้านการบริหารงานของสหกรณ์ คณะกรรมการดำเนินการควรพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานอย่างต่อเนื่อง และเป็นระบบ คัดเลือกบุคคลที่มีความรู้ความสามารถให้เข้ามาร่วมงานกับสหกรณ์ โดยพิจารณาถึงความเหมาะสมและความเพียงพอในการปฏิบัติงาน

1.5 ด้านการให้ความมั่นใจแก่สมาชิก คณะกรรมการดำเนินการควรพัฒนาเจ้าหน้าที่สหกรณ์ให้มีความรู้ความสามารถจนเกิดเป็นความเชี่ยวชาญในสายงานที่ทำ เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่สมาชิก การใช้ระบบงานที่มีมาตรฐานไม่เกิดข้อผิดพลาด รวมถึงการดำเนินงานของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์โปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ คำนึงถึงผลประโยชน์ของสมาชิกหรือสหกรณ์

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยในครั้งนี้เป็นงานวิจัยที่มุ่งศึกษาในเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรพยุหะคีรี จำกัด แต่จากการศึกษาพบว่ายังมีปัจจัยด้านอื่น ๆ เช่น ปัจจัยด้านจิตวิทยา ประกอบด้วย การตั้งใจ การรับรู้ การเรียนรู้ ความเชื่อและทัศนคติ ปัจจัยด้านทักษะทางการเงิน ประกอบด้วย ความรู้ความเข้าใจทางการเงิน ทัศนคติทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงินที่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรพยุหะคีรี จำกัด ดังนั้น จึงควรมีการศึกษาถึงปัจจัยด้านจิตวิทยา และปัจจัยด้านทักษะทางการเงิน รวมถึงการสัมภาษณ์จากลูกหนี้โดยตรง เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกว่ามีปัจจัยใดเกิดขึ้นหรือเปลี่ยนแปลงภายหลังจากการพิจารณาให้สินเชื่อแล้วทำให้ความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกลดลงในการทำวิจัยในครั้งต่อไปด้วย

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจากรองศาสตราจารย์ ดร.อนุชา ฐิพันธุ์ภิญโญ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักที่กรุณาสละเวลาอันมีค่า ให้คำปรึกษาและช่วยชี้แนะแนวทางในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้เสร็จสมบูรณ์ลุล่วงด้วยดี และขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.สุจิตรา รอดสมบุญ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่กรุณาสละเวลาอันมีค่าให้คำปรึกษาและแก้ไขข้อบกพร่องในการเขียนวิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น รองศาสตราจารย์พิเศษ พลโท ดร.วีระ วงศ์สรรค์ที่กรุณาให้เกียรติเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ คณาจารย์ ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อนร่วมงาน เพื่อนนักศึกษาที่ให้คำแนะนำให้การช่วยเหลือ และให้กำลังใจตลอดมา ตลอดจน คณะกรรมการดำเนินการ เจ้าหน้าที่ และสมาชิกสหกรณ์การเกษตรพยุหะคีรี จำกัด ทุกท่าน ที่ทำให้การเก็บรวบรวมข้อมูลของวิทยานิพนธ์ครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะก่อประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ผลการวิจัยนี้เป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาสหกรณ์ต่อไป หากมีข้อบกพร่องประการใด ผู้วิจัยขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

เอกสารอ้างอิง

- กัปพล ผิวสานต์. (2564). ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของเกษตรกรอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์. สืบค้นเมื่อ 15 ตุลาคม 2564, จาก <http://journal.nmc.ac.th/th/showcontinue.php?idj=55>
- ชัยนิพนธ์ บุตตา. (2550). การชำระหนี้ของสหกรณ์การเกษตร: กรณีศึกษาสหกรณ์การเกษตรหนองสูง จำกัด อำเภอหนองสูง จังหวัดมุกดาหาร. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
- บุญทวี ดงนิราษ. (2565). เกษตรกรรม ทางเลือก ทางรอด. สืบค้นเมื่อ 24 กุมภาพันธ์ 2565, จาก <https://www.depa.or.th/th/article-view/agriculture-alternative-way-of-survival>
- พัชรินทร์ มาบุญ. (2559). ปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรภูเวียง จำกัด จังหวัดขอนแก่น. (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ฤทัยรัตน์ ดวงชื่น. (2558). ปัจจัยที่ส่งผลต่อศักยภาพการชำระหนี้ของลูกค้าเงินกู้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาจอมบึง จังหวัดราชบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศิลปากร
- วีรพัฒน์ สิงห์โรจน์. (2560). ปัจจัยที่มีผลต่อการชำระหนี้ของเกษตรกรลูกค้านาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรที่เข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้ ในจังหวัดสงขลา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- สหกรณ์การเกษตรพยุหะคีรี จำกัด. (2563). รายงานประจำปีทางบัญชีสิ้นสุด 30 มิถุนายน 2563 สหกรณ์การเกษตรพยุหะคีรี จำกัด นครสวรรค์: นครสวรรค์
- Yamane Taro. (1973). *Statistic: An introductory and lysis*. (2nd/ed). New York: Harpar and row